

Veileder

*til lokal forskrift om påslipp av
olje- og fettholdig avløpsvann
i Bergen kommune*

Revidert mai 2013

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1 Forskriftens grunnlag

- 1.1 Formål og konsekvenser* 1
- 1.2 Definisjoner* 2

Kapittel 2 Virkeområde

- 2.1 Oljeutskillere* 5
- 2.2 Fettutskillere* 7

Kapittel 3 Generelle bestemmelser

- 3.1 Ansvarlig for olje- og/ eller fettutskillere* 9
- 3.2 Krav om tillatelse* 9
- 3.3 Søknad om tillatelse* 10
- 3.4 Behandling av søknad* 10
- 3.5 Utskifting av utskiller* 11
- 3.6 Vann- og avløpsetatens rett til kontroll* 11
- 3.7 Nedleggelse* 11
- 3.8 Eierskifte* 12
- 3.9 Kostnader* 12
- 3.10 Tvangsmulkt* 12

Kapittel 4 Krav til olje- og fettutskillere

4.1	<i>Tilknytning til avløpsnettet</i>	13
4.2	<i>Sanitæravløpsvann og overvann</i>	13
4.3	<i>Forholdet til utslippskrav gitt av Fylkesmannen eller Klima og forurensningsdirektoratet</i>	14
4.4	<i>Krav til avløpsvannets beskaffenhets</i>	14
4.5	<i>Krav til bruk av vaske- og avfettingsmidler</i>	14
4.6	<i>Utførelse</i>	15
4.7	<i>Inspeksjons- og kontrollkum</i>	15

Kapittel 5 Krav vedrørende prøvetaking og analyser

5.1	<i>Prøvetaking og analyser</i>	19
-----	--------------------------------	----

Kapittel 6 Krav vedrørende tømning, drift, vedlikehold og dokumentasjon

6.1	<i>Tømning</i>	21
6.2	<i>Drift, vedlikehold og kontroll</i>	23
6.3	<i>Dokumentasjon</i>	23

Kapittel 7 Beredskap mot akutt forurensning

7.1	<i>Forebygging av akutte utslipp</i>	25
7.2	<i>Varslingsplikt</i>	25

Kapittel I

Forskriftens grunnlag

1.1 Formål og konsekvenser

Lokal forskrift om påslipp av olje- og fettholdig avløpsvann skal sikre at olje og fett fjernes ved kilden, og ikke blir ført inn på vårt ledningsnett til et avløpsrenseanlegg eller ut i terreng. Forskriften skal påse at olje- og fettutskillere driftes riktig slik at de fungerer etter hensikten. Vi ønsker å sikre miljøet mot utslipp og forurensning av olje. Olje skal derfor samles forsvarlig opp i godkjente oljeutskillere og behandles som farlig avfall.

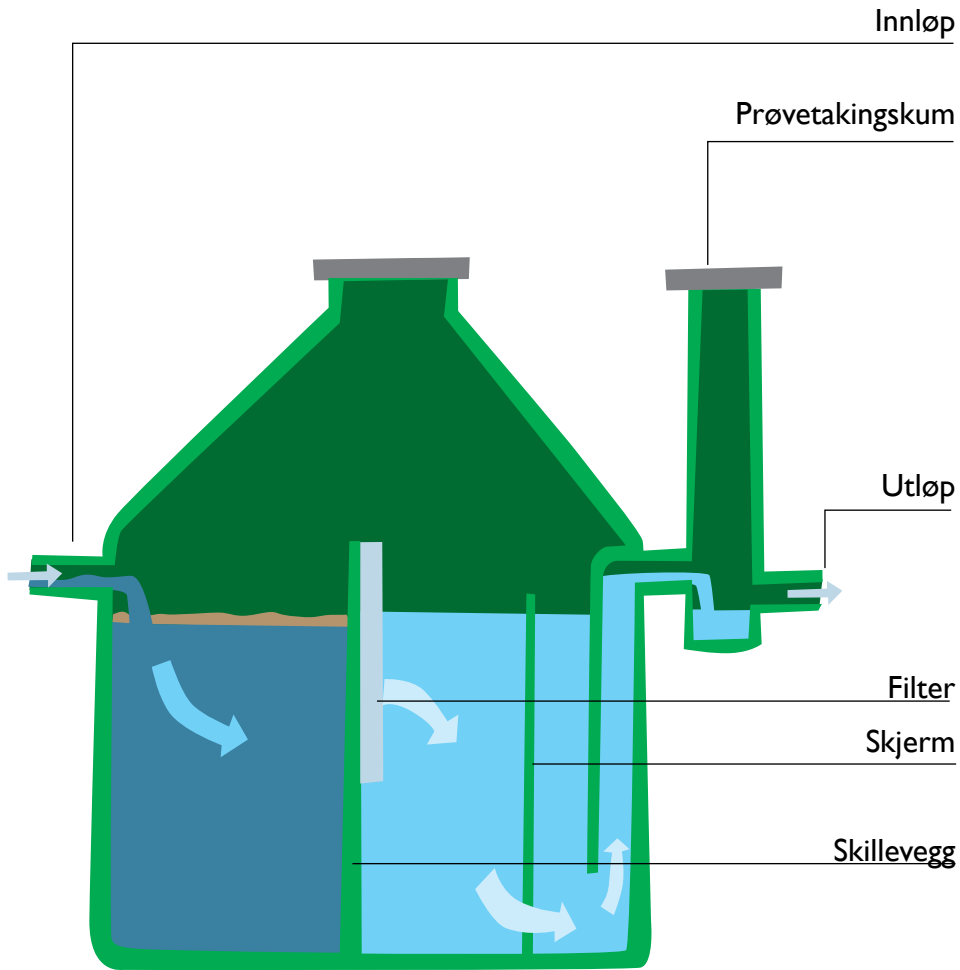
Vi vil hindre driftsproblemer som oppstår når fett kommer i avløpet og ut på ledningsnettet. Med fett i rørene kan det dannes propper som fører til oppstuing av kloakk og oversvømmelser i kjellere, tilbakeslag i toalett samt lukt- og rotteproblemer.

Vi trenger hjelp fra dere til å hindre farlig avfall og miljøgifter i å ankomme renseanleggene og fjordene våre. Avløpsslammet vil da være av god kvalitet slik at vi kan gjenbruke det på en miljømessig god måte.

1.2 Definisjoner

- **Avløpsvann:** Både sanitært og industrielt avløpsvann og overvann
- **Fettholdig avløpsvann:** Avløpsvann som inneholder vegetabilsk og animalsk fett
- **Frityrfett:** Fett som brukes til fritering av mat
- **Hjemmelshaver:** Eier/fester av eiendom/bygg der olje- eller fettutskiller er plassert
- **Oljeholdig avløpsvann:** Avløpsvann som inneholder motorolje, smørefett, parafin, white-spirit, bensin og lignende
- **Påslipp:** Tilførsel av avløpsvann til offentlig avløpsnett oppstrøms et renseanlegg
- **Sanitært avløpsvann:** Avløpsvann som i hovedsak skrives seg fra menneskers stoffskifte og fra husholdningsaktiviteter, herunder avløpsvann fra vannklosett, kjøkken, bad, vaskerom og lignende
- **Virksomhet:** Bruker av olje- og fettutskiller

Kapittel 2

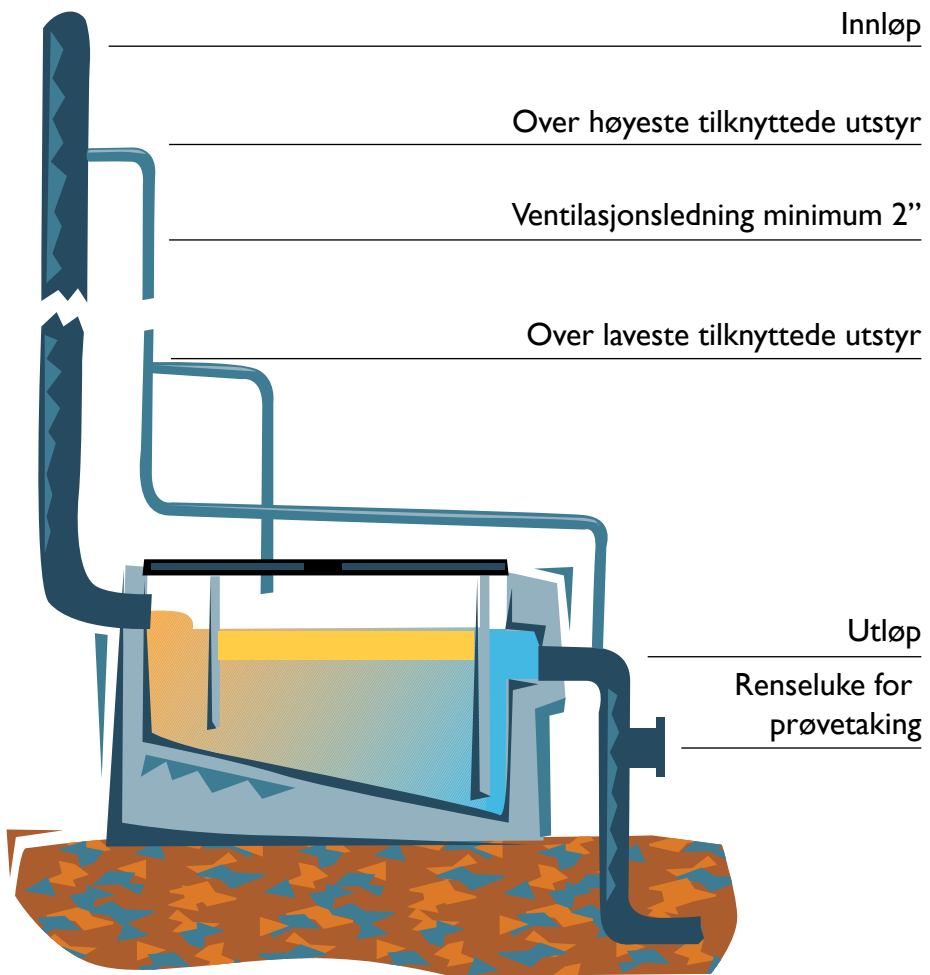
Virkeområde

2.1 Oljeutskillere

Bestemmelsene gjelder for virksomheter som har påslipp av oljeholdig avløpsvann, herunder:

- Bensinstasjoner
- Vaskehaller for kjøretøy
- Motorverksteder
- Bussterminaler
- Verksted og klargjøringsentraler for kjøretøy, anleggsmaskiner og skinnegående materiell
- Anlegg for understellsbehandling
- Garasjeanlegg med tilgang til vann og mulighet for vask av biler inne i garasjen

Virksomheter som ikke er nevnt her, men har påslipp av oljeholdig avløpsvann, vil også omfattes av forskriften.

2.2 Fettutskillere

Bestemmelsene i forskriften gjelder for virksomheter som har påslipp av fettholdig avløpsvann, herunder:

- Restauranter
- Kafeer/ konditorier
- Catering/ ferdigmatprodusenter
- Gatekjøkken/ kiosker
- Hamburgerbarer
- Kantiner
- Slakterier
- Margarin- og matoljeindustri
- Kjøttforedlingsbedrifter
- Hermetikkindustri
- Bakerier
- Meierier
- Friteringsindustri
- Røkerier
- Matbutikker med steke/grillavdeling

Kommunen vil vurdere behov for fettutskillere i enkeltsaker. Større konsentrerte fettmengder som for eksempel frityrfett må ikke ledes til utskilleren. Frityrfett må samles opp og leveres til godkjent mottak.

Virksomheter som ikke er nevnt her, men har påslipp av fettholdig avløpsvann, vil også omfattes av forskriften.

Kapittel 3

3.1 Ansvarlig for olje- og/ eller fettutskiller

Påslipp av olje- eller fettholdig avløpsvann og installering av olje- eller fettutskiller er et søknadspliktig tiltak som skal godkjennes av Bergen kommune ved Vann- og avløpsetaten.

Det skal alltid søkes kommunen om tillatelse ved påslipp til kommunalt nett. Dette gjelder ny virksomhet, eksisterende virksomhet og ved bruksendringer av eksisterende bygninger.

Påslippstillatelsen søkes av og gis til virksomheten. Det er virksomheten som står ansvarlig ovenfor kommunen for at vilkårene i tillatelsen overholdes.

Hjemmelshaver skal ha kopi av påslippstillatelsen.

3.2 Krav om tillatelse

Ingen kan sette i verk nye påslipp eller øke påslipp vesentlig (> 25%) uten tillatelse er gitt i medhold av forskrift.

Påslipp etablert før 1.1.2007 for oljeholdig avløpsvann, som ikke økes vesentlig, er tillatt i den grad dette følger av Forurensningsforskriften Kapittel 15, og må dermed innrette seg etter den nye forskriften.

3.3 Søknad om tillatelse

Ved etablering av nye påslipp eller vesentlig økning (>25%) av eksisterende påslipp av fett- og/eller oljeholdig avløpsvann, skal virksomheten sørge for at det er utarbeidet en skriftlig, fullstendig søknad som inneholder de nødvendige opplysningene for kommunens behandling, herunder

- Virksomhetens navn og adresse
- Hjemmelhavers navn og adresse
- Om utslippet skal etableres og drives i samsvar med kravene i forskriften, eller om det søkes å fravike disse kravene
- Dokumentasjon på hvordan påslipp skal etableres og drives
- Plassering av avløpsanlegg og påslippsted på kart
- Beskrivelse av påslippstedet og mengde avløpsvann
- Interesser som antas å bli berørt av etableringen, herunder interesser knyttet til drikkevannsforsyning, rekreasjon eller næringsvirksomhet

Søknad om påslipp av olje- og fettholdig avløpsvann finnes på Vann- og avløpsetaten sine hjemmesider www.bergenvann.no.

3.4 Behandling av søknad

Fullstendig søknad i overensstemmelse med påslippskrav under § 8 i forskrift, skal avgjøres av kommunen innen seks uker.

Ved protester, brukerkonflikter eller andre særlige grunner kan kommunen varsle om utvidet saksbehandlingstid.

Kommunen kan under behandling av søknaden fastsette krav som fraviker påslippskrav, fastsette krav til påslippsted eller nekte etablering av påslipp. Når

kommunen avgjør om det skal fastsettes andre krav, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Er arbeidet ikke igangsatt senest tre år etter fullstendig søknad er sendt kommunen, eller innstilles arbeidet i lengre tid enn to år, faller retten til å etablere påslippet bort. Dersom påslippet fremdeles er aktuelt, må ny søknad sendes inn.

3.5 Utskifting av utskiller

Ved utskifting av utskiller skal det innsendes dokumentasjon om generelle opplysninger og tegninger over utskilleranlegget.

3.6 Vann- og avløpsetatens rett til kontroll

Vann- og avløpsetaten skal ha uhindret adgang til eiendom der forurensning kan oppstå eller har oppstått. VA-etaten kan kreve å få lagt fram og få granske dokumenter og annet materiale som angår olje- eller fettutskilleranlegget og driften av dette.

3.7 Nedleggelse

Dersom virksomheten nedlegges eller stanses, skal det senest en måned på forhånd gis melding til kommunen.

Oljeutskilleranlegg som permanent tas ut av bruk skal graves opp og leveres til godkjent avfallsmottak. Dokumentasjon på utført arbeid skal innsendes Vann- og avløpsetaten. Avløpsledning skal plugges i forgreiningspunkt og alle sluk som har drenert til oljeutskilleranlegget skal plugges.

3.8 Eierskifte

Dersom bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes kommunen senest en måned før eierskifte. Det gjøres oppmerksom på at eierskifte kan medføre endringer i tillatelse i samsvar med Forurensningsloven §18.

3.9 Kostnader

Dersom virksomhetens avløpsvann fordyrer eller har uheldig virkning på driften av kommunens vann- eller avløpsnett, vil kostnadene for retting, utbedring og/eller reparasjoner faktureres virksomheten.

3.10 Tvangsmulkt

For å sikre at bestemmelsene i forskriften blir gjennomført, kan kommunen treffe vedtak om tvangsmulkt, i medhold av Forurensningsloven § 73, jf. Forurensningsforskriften §41-6.

Tvangsmulkt kan fastsettes når overtredelse av loven eller vedtak i medhold av loven er oppdaget. Tvangsmulkten begynner å løpe dersom den ansvarlige oversitter den frist for retting av forholdet som kommunen har fastsatt. Tvangsmulkt fastsettes som løpende mulkt eller engangsmulkt. Det kan fastsettes at tvangsmulkten løper så lenge det ulovlige forholdet varer, eller at det forfaller for hver overtredelse.

Kapittel 4

Krav til olje- og fettutskillere

4.1 Tilknytning til avløpsnett

Fettholdig spillvann som inneholder sedimenterbart materiale skal passere slamavskiller før det går inn på fettutskilleren. Spillvann med raskt råtnende sedimenterbart materiale skal ikke passere slamavskiller. Dette for å unngå råtning. Fjerning av grovere partikler gjøres ved innløpsrist før fettutskiller.

Oljeholdig avløpsvann skal før utskiller passere sandfang eller lignende rensinnretning dimensjonert for maksimal reell vannbelastning.

Alkalisk reagerende fett-/oljeholdig spillvann nøytraliseres før det ledes til utskiller.

Dersom dette er laget etter separatsystemet, skal avløp fra utskillere knyttes til avløpsnett.

4.2 Sanitæravløpsvann og overvann

Spillvann fra WC og andre sanitærinstallasjoner samt overvann tillates ikke ført til olje- og fettutskillere.

4.3 Forholdet til utslippskrav gitt av Fylkesmannen eller Klima og forurensningsdirektoratet

For virksomheter som har egne påslippstillatelser fra enten Klif (Klima og forurensningsdirektoratet) eller Fylkesmannen, skal disse kravene betraktes som uavhengig av kommunens krav. Vann- og avløpsetaten kan stille egne og strengere krav i tillegg til krav fra Klif eller Fylkesmannen.

4.4 Krav til avløpsvannets beskaffenhet

Oljeinnholdet i utløpet fra oljeutskiller skal ikke overstige 50 mg/l, målt som totale oljehydrokarboner. Temperatur ut fra oljeutskiller skal ikke overstige 45°C.

Fettinnholdet i utløpet fra fettutskiller skal ikke overstige 150 mg/l, målt som totale hydrokarboner. Temperatur ut fra fettutskiller skal ikke overstige 30°C.

Utskillere som drives riktig og med riktig kjemikaliebruk vil normalt klare disse kravene.

4.5 Krav til bruk av vaske- og avfettingsmidler

Kommunen forventer at virksomheten går i dialog med kjemikalieleverandørene og eventuelt annen kompetanse på området for å optimalisere kjemikaliebruken med tanke på lavere olje- og fettutslipp. Noen vaskekjemikalier kan redusere olje- eller fettutskilleranleggets rensesfunksjon.

Det anbefales at det benyttes vaskekjemikalier der miljøegenskapene er dokumentert i forhold til fastlagte kriterier, for eksempel:

- Svanemerkede vaskemidler
- Bilvaskekjemikalier godkjent av Miljöförvaltningen i Göteborg
- Den danske ordningen for vurdering av bilvaskekjemikalier

Substitusjonsplikten

Virksomheter som bruker produkter med innhold av kjemiske stoffer som kan medføre helse- og miljøskadelige effekter skal vurdere om det finnes bedre helse- og miljømessige alternativer. Virksomheten skal i så fall velge disse alternativene, hvis det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe (jf. Produktkontrollloven, § 3a Substitusjonsplikt).

Ingen produkter som tilføres olje-/fettutskilleranlegget skal inneholde stoffer som står oppført på Klifs OBS-liste. OBS-listen er miljøvernmyndighetenes liste over helse- og miljøfarlige stoffer man skal være spesielt oppmerksom på. Det finnes også en søkbar OBS-liste på sidene til Miljøstatus i Norge.

4.6 Utførelse

Materiale, dimensjonering og utførelse av utskillere skal tilfredstille gjeldende Norsk Standard.

Det er virksomheten som har ansvar for at sandfang og olje- eller fettutskiller, eller eventuelt annet godkjent utstyr, er dimensjonert i forhold til den belastning som reelt kan tenkes å forekomme.

4.7 Inspeksjons- og kontrollkum

Umiddelbart nedstrøms utskilleren skal det være en inspeksjons- og kontrollkum

som gir mulighet for å ta prøver av avløpsvannet. Som en hovedregel skal det også installeres prøvetakingskum på eksisterende oljeutskillere. Kummen skal være minimum 350 mm og være utformet slik at innløpet i kummen ligger minimum 10 cm høyere enn utløpet. Hvis virksomheten henter ut representative prøver fra annet sted enn fra en prøvetakingskum, skal dette beskrives/dokumenteres for Vann- og avløpsetaten.

Kummen skal være tilgjengelig for inspeksjon til en hver tid.

Material og utførelse av inspeksjonskummer skal tilfredsstillende gjeldende standarder.

Kapittel 5

Krav vedrørende prøvetaking og analyser

5.1 Prøvetaking og analyser

For oljeutskiller gjennomføres representative målinger for å dokumentere kvaliteten av påslippet til kommunalt nett. Før tømning skal det tas ut en representativ prøve per år fra inspeksjons-/kontrollkummen. For større virksomheter eller utskillere med høy belastning eller omfattende kjemikaliebruk, kan kommunen kreve at det tas flere prøver.

For fettutskiller gjennomføres prøvetaking av temperatur, ut fra utskiller, ved full drift. Temperaturen skal logges over tre døgn og utskrift av temperaturloggen sendes til kommunen. Kommunen kan kreve at det skal tas representativ prøve fra inspeksjons-/kontrollkum.

Prøven skal tas på en glassflaske som er levert av et laboratorium som er akkreditert for den aktuelle analysen. Flasken skal **ikke skylles** før den fylles opp. Prøven bør hentes fra en fritt fallende vannstråle eller fra en vannstrøm med god turbulens.

Dersom virksomheten har flere utskilleranlegg må det også fremkomme hvilket anlegg prøven kommer fra.

Prøvetaking skal skje ved normal driftssituasjon. Den kan med fordel gjøres rett før tømning av utskilleranlegget.

Prøvene skal analyseres av laboratorier som er akkreditert for de aktuelle analysene. Analysemetoder nevnt i Forurensningsforskriften vedlegg 2 punkt 2.2 til kapittel 11 skal benyttes.

Eksempel på fettutskillere som ikke er driftet riktig.

Kummer og stikkledninger gjengrodd av fett.

Kapittel 6

Krav vedrørende tømning, drift, vedlikehold og dokumentasjon

6.1 Tømning

Regelmessig tømning og rengjøring er av avgjørende betydning for olje- og fettutskillerens effekt.

Tømning av fettutskiller må gjennomføres før fettlaget utgjør 25 % av volumet i tanken. Ved nye utskillere utformet etter Norsk Standard må tømning gjennomføres før fettlaget utgjør 15 % av volumet i tanken. Er det mye sedimenter, og særlig om dette lett råtner, eller at luktproblemer er store av andre årsaker, kan hyppigere tømning være nødvendig. Fettutskilleren skal tømmes 3 - 12 ganger per år. Det kan søkes om mindre hyppig tømning dersom akkumulert mengde fett er liten over tid.

Oljeutskiller og oppsamlingstanker for utskilt olje skal tømmes minst én gang per år, og ellers når det måtte være nødvendig for å overholde påslippskravet på mindre enn 50 milligram olje per liter. Olje som holdes tilbake i oljeutskilleren regnes som farlig avfall og omfattes av avfallsforskriften kapittel 11 Farlig avfall. Det kan søkes om mindre hyppig tømning dersom akkumulert mengde olje er liten over tid.

Virksomheten skal inngå tømmeavtale med et tømmefirma for regelmessig tømning tilpasset behovet. Det skal til enhver tid foreligge gyldig tømmeavtale.

Kommunen ved Vann- og avløpsetaten skal ha kopi av tømmeavtalen. Kommunen kan gi pålegg om endring av tømmehyppigheten ved behov.

Opplysninger om dato for hver tømning og hvem som utførte tømningen, skal føres inn i driftsjournalen for anlegget. Driftsjournal fås av kommunen ved Vann- og avløpsetaten.

6.2 Drift, vedlikehold og kontroll

Der skal foretas driftskontroll av anlegget. Hensikten er å dokumentere ovenfor kommunen at anlegget er i forskriftsmessig stand og drives i henhold til de krav kommunen har stilt. Tykkelse av utskilt lag, innløp/utløp, og eventuelt varslingsutstyr

Oljeutskiller.

skal kontrolleres. Driftskontrollen føres på driftsjournalen og i årsrapport. Alle renseanleggsvolumer (utskiller, sandfang, slamavskiller, oppsamlingstank, inn-/ utløpsledninger) skal rengjøres årlig.

Driftskontroll og rengjøring kan utføres i forbindelse med tømning av utskiller.

6.3 Dokumentasjon

Ved etablering av ny utskiller eller nytt påslipp av olje- og/eller fettholdig avløpsvann skal følgende dokumentasjon sendes inn:

- Kopi av gyldig tømmeavtale med tømmeoperatør
- Registreringsskjema
- Plantegning som viser plassering av utskiller

Ved hver tømning skal tømmeoperatøren sende inn kopi av tømmerapport.

Virksomheten er ansvarlig for at følgende dokumentasjon er tilsendt kommunen innen 1. februar hvert år:

- Utfylt årsrapport (Vann- og avløpsetatens skjema skal benyttes)
- Analyserapporter fra laboratoriet
- Kopi av driftsjournal

Kapittel 7

Beredskap mot akutt forurensning

7.1 Forebygging av akutte utslipp

Virksomheten plikter å gjennomføre forebyggende tiltak for å unngå, eventuelt begrense risikoen for akutt forurensning.

Beredskapet skal stå i rimelig forhold til sannsynligheten for akutte, skadelige påslipp til avløpsnett og omfanget av de skader og ulemper som kan forårsakes. Beredskapsrutinene skal inngå i virksomhetens internkontrollsystem for helse, miljø og sikkerhet og skal dokumenteres.

7.2 Varslingsplikt

Dersom det som følge av virksomhetens aktiviteter skulle oppstå akutte påslipp eller utslipp, skal kommunen straks varsles.

Kontakt vår døgnbetjente **Vaktsentral på telefon 55 56 78 15.**

Det skal gis opplysninger om hva som er sluppet på, tidspunkt for påslipp og hvor dette har skjedd, samt om påslippet er stanset. Virksomheten vil være økonomisk ansvarlig for konsekvenser av akutte påslipp.

NOTATER

Rent vann til folk og fjord

Vann- og avløpsetaten

Bergen kommune

Byrådsavdeling for byutvikling, klima og miljø

Vann- og avløpsetaten

Fjøsangerveien 68

Pb. 7700, 5020 Bergen

Tlf.: 55 56 60 00

www.bergenvann.no

E-post : va-kundeservice@bergen.kommune.no